

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŪKIO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. 8 706 64 845, 8 706 64 868,
faks. 8 706 64 762, el. p. kanc@ukmin.lt, <http://ukmin.lrv.lt>.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188621919

Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai 2018-05-23 Nr. (23.3-71)-3- 2091
I 2018-04-17 Nr. S-1205 (Nr. 1346618)
2017-12-20 prot. Nr. 56, 6 kl. (Nr. 1165963)
2017-12-20 prot. Nr. 56, 6 kl. (Nr. 1165960)
2017-12-20 prot. Nr. 56, 6 kl. (Nr. 1165906)
2017-12-20 prot. Nr. 56, 6 kl. (Nr. 1165898)
2017-12-20 prot. Nr. 56, 6 kl. (Nr. 1165892)
2017-06-19 prot. Nr. 26, 11 kl. (Nr. 925140)

DĖL INFORMACIJOS APIE VALSTYBEI SVARBIŲ PROJEKTŲ ĮGYVENDINIMO EIGĄ, BŪKLĘ IR REZULTATUS

Lietuvos Respublikos ūkio ministerija (toliau – Ūkio ministerija), vykdydama Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarimu Nr. 136 „Dėl Projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais tvarkos aprašo patvirtinimo“, 12 punkto reikalavimus, teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybei (toliau – Vyriausybė) informaciją apie tam tikrų valstybei svarbių projektų (toliau – VSP), priskirtų ministerijoms pagal ministrams pavestas valdymo sritis, įgyvendinimo eigą, būklę ir rezultatus (ataskaitos pridedamos), Vyriausybės pasitarimo protokolinio sprendimo dėl šios informacijos projektą (pridedama) ir VSP 2018 m. apžvalgos medžiagą (pridedama) bei siūlymus, susijusius su Vyriausybės pavedimų (Vyriausybės reg. Nr. 1165963, Nr. 1165960, Nr. 1165906, Nr. 1165898, Nr. 1165892, Nr. 925140 ir Nr. 1346618) vykdymu.

I. Apibendrinta informacija apie įgyvendinamus VSP

Teikiama Vyriausybei informacija apie šiuo metu įgyvendinamus valstybei svarbius ekonominius projektus, gauta iš Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos (toliau – Energetikos ministerija), Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Lietuvos Respublikos kultūros ministerijos, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministerijos, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir Ūkio ministerijos (toliau – ministerijos).

Apibendrinę ministerijų pateiktą informaciją pažymime, kad:

1. VSP statusas Vyriausybės nutarimais 1999–2017 m. laikotarpiu suteiktas 46 projektams ar projektų grupėms. Šiuo metu toks VSP statusas galioja 40 projektų ar projektų grupių, kadangi 2017–2018 m. Vyriausybės nutarimais yra pripažinti netekusiais galios 6 nutarimai, kuriais projektai buvo pripažinti valstybei svarbiais ekonominiais projektais:

- 2017 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1090 „Dėl kai kurių Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų pripažinimo netekusiais galios“ pripažinti netekusiais galios 3 Vyriausybės nutarimai, kuriais 3 VSP („Klaipėdos daugiafunkcis sporto ir pramogų kompleksas“, „Ledo rūmų Elektrėnuose plėtra“ ir „Lietuvos žiemos sporto centro Ignalinoje plėtra ir modernizavimas“) neteko VSP statuso;

- 2018 m. gruodžio 18 d. nutarimu Nr. 1058 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimo Nr. 1275 „Dėl viešosios įstaigos Šiaulių apskrities ligoninės Moters ir vaiko klinikos statybos projekto pripažinimo valstybei svarbiu ekonominiu projektu“ pripažinimo netekusiu galios“ viešosios įstaigos Šiaulių apskrities ligoninės Moters ir vaiko klinikos statybos projektas neteko VSP statuso;

- 2018 m. vasario 21 d. nutarimu Nr. 175 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 11 d. nutarimo Nr. 11195 „Dėl magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kursėnai projekto pripažinimo valstybei svarbiu ekonominiu projektu“ pripažinimo netekusiu galios“ magistralinio dujotiekio Klaipėda–Kursėnai projektas neteko VSP statuso;

- 2018 m. vasario 21 d. nutarimu Nr. 176 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2011 m. liepos 13 d. nutarimo Nr. 871 „Dėl suskystintų gamtinių dujų terminalo projekto pripažinimo valstybei svarbiu ekonominiu projektu“ pripažinimo netekusiu galios“ suskystintų gamtinių dujų terminalo projektas neteko VSP statuso.

Galiojančių 40 VSP sritys (skaičius ir proc. nuo visų VSP):

- investicijų pritraukimo, pramonės, verslo ir susisiekimo infrastruktūrų projektai – 13 VSP (32 proc.);

- energetikos projektai – 6 VSP (15 proc.);

- visuomeninių teritorijų, kultūros, renginių ir sporto objektų infrastruktūrų projektai – 11 VSP (28 proc.);

- regionų atliekų tvarkymo sistemų sukūrimo projektai – 10 VSP (25 proc.).

Pažymėtina, kad vertinant 1999–2017 m. duomenis, vidutiniškai per metus valstybei svarbaus projekto statusas buvo suteikiamas 4 projektams, tačiau 2001–2004 m., 2006–2007 m. ir 2016 m. toks statusas nebuvo suteikiamas, o 2005 m. suteiktas net 11 projektų (įskaitant 10 regionų atliekų tvarkymo sistemų sukūrimo projektų) ir 2008 m. – 12 projektų (iš kurių 4 buvo įgyvendinti ir 2017 m. pabaigoje jiems toks statusas panaikintas). Tokius staigius priimamų Vyriausybės nutarimų pokyčius, manome, 2005 m. lėmė projektų pripažinimo VSP teisinio reguliavimo panaikinimas 2004 m. pabaigoje, o 2008 m. – priešingai – nustatytas naujas projektų pripažinimo VSP teisinis reguliavimas.

Šioje ataskaitoje pateikiama informacija apie ministerijų įgyvendinamus 26 VSP (ataskaitos pridedamos). Šioje ataskaitoje nepateikiama informacija apie:

- 10 regionų atliekų tvarkymo sistemų sukūrimo projektų, nes Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija yra parengusi ir pateikusi Vyriausybei Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. liepos 15 d. nutarimo Nr. 780 „Dėl regioninių atliekų tvarkymo sistemos sukūrimo projektų pripažinimo turinčiais valstybinę svarbą“ pripažinimo netekusiu galios“ projektą (reg. TAIS Nr. 18-3963);

- projektų grupę „Jūros vartai“, kurios projektus įgyvendina Klaipėdos miesto savivaldybė (informacija apie projekto įgyvendinimo eigą negauta);

- kultūros projektų grupę „Bernardinų takais“, kurios projektus įgyvendina Mažesniųjų brolių ordino Lietuvos Šv. Kazimiero provincijos kurija (informacija apie projekto įgyvendinimo eigą negauta);

- Vilniaus koncertų ir sporto rūmų pritaikymo kongresų centrui kultūrinį projektą, kuris Vyriausybei priėmus 2015 m. birželio 9 d. nutarimą Nr. 597 „Dėl Vilniaus koncertų ir sporto rūmų rekonstrukcijos ir pritaikymo kongresams, konferencijoms ir kultūriniais renginiais projekto pripažinimo valstybei svarbiu ekonominiu projektu“ yra pakeistas, išplėtus jo įgyvendinimo tikslus ir jį pripažinus valstybei svarbiu ekonominiu projektu, todėl bus rengiamas Vyriausybės nutarimas „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. spalio 8 d. nutarimo Nr. 1044 „Dėl Vilniaus koncertų ir sporto rūmų pritaikymo kongresų centrui projekto pripažinimo valstybei svarbiu kultūriniu projektu“ pripažinimo netekusiu galios“;

- Futbolo aikštynų Vilniuje, Karklų g. 35 projektą, kurį įgyvendina Vilniaus futbolo akademija kartu su Vilniaus m. savivaldybe ir Kūno kultūros ir sporto departamentu (informacija apie projekto įgyvendinimo eigą negauta).

II. Informacija dėl Konstitucinio Teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutarimo Nr. KT6-N4/2018 vykdymo

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas (toliau – Konstitucinis teismas), svarstydamas bylą pagal pareiškėjo Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo prašymą ištyrė ir priėmė 2018 m. balandžio 12 d. nutarimą Nr. KT6-N4/2018, kuriuo pripažino, kad Vyriausybės 2000 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 865 „Dėl Kariotiškių kadastrinės vietovės Trakų

rajone, Moluvėnų kaime, ekonominio projekto pripažinimo valstybinės svarbos projektu“ prieštarauja Lietuvos Respublikos Konstitucijos (toliau – Konstitucija) 5 straipsnio 2, 3 dalims, 7 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principams. Šis Konstitucinio Teismo nutarimas yra ypač svarbus projektų pripažinimo valstybei svarbiais projektais teisiniu reguliavimui, todėl turės būti peržiūrėti Vyriausybės nutarimai dėl institucijų pagal priskirtas ministrams valdymo sritis inicijuotų valstybei svarbių projektų tikslų, įgyvendinimo sąlygų, terminų ir kt.

Konstitucinis teismas konstatavo, kad:

- pripažįstant ekonominius, socialinius, kultūrinius ir kitus projektus valstybei svarbiais, Vyriausybės nutarime turi būti išreikštas ne tik formalus sprendimas pripažinti tam tikrą projektą valstybei svarbiu, bet ir šiame nutarime (ar jo sudedamosiose dalyse) arba kitame viešai paskelbtame teisės akte turi būti nustatytos esminės VSP vykdymo sąlygos: tikslas, objektas, įgyvendinimo terminai, finansavimo šaltiniai, esminiai projektų vykdytojų įsipareigojimai, kt.;
- iš Konstitucijos nuostatų bei konstitucinio atsakingo valdymo principo kyla pareiga vykdyti VSP įgyvendinimo kontrolę, *inter alia* teisės aktų nustatyta tvarka ir pagrindais Vyriausybės nutarimus, kuriais tam tikriems projektams suteiktas VSP statusas, pripažinti netekusiais galios, jeigu projektas nebeatitinka pripažinimo VSP kriterijų.

Atkreiptinas dėmesys, kad Vyriausybė dar 2017 m. I pusmetį iš esmės pakeitė buvusį VSP statuso suteikimo tvarkos aprašą (toliau – Aprašas) ir nuo 2017 m. birželio 30 d. šio Aprašo nuostatos buvo išplėtos, papildomai reglamentuojant VSP statuso stebėseną, VSP įgyvendinimo sutarties būtinumą bei esmines sutarties sąlygas. Nors Vyriausybė nustatė naujai reglamentuotos stebėsenos ir statuso netekimo tvarkos taikymą *mutatis mutandis* iki Aprašo pakeitimo įsigaliojimo patvirtintiems VSP, tačiau prievolė atitinkamai pakeisti galiojantiems VSP statusą suteikusius Vyriausybės nutarimus nebuvo nustatyta.

Atsižvelgiant į Konstitucinio Teismo išvadas turėtų būti peržiūrėti visi Vyriausybės nutarimai, kuriais projektams suteiktas VSP statusas ir jis šiuo metu galioja, dėl jų turinio atitikties Konstitucinio Teismo išvadoms.

Preliminariu galiojančių VSP vertinimu, net 29 iš 40 (72,5 proc.) Vyriausybės nutarimų dėl VSP statuso suteikimo galimai neatitinka Konstitucijos 5 straipsnio 2, 3 dalių, 7 straipsnio 2 dalies, konstitucinių teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principų, nes juose nėra jokių arba nurodyti ne visi projekto vykdymo kriterijai. Didžioji dalis Vyriausybės nutarimų tik konstatuoja VSP statuso suteikimą tam tikram projektui ar projektų grupei, todėl turi būti atitinkamai pakeisti.

Taip pat pažymime, kad atsižvelgdamos į Konstitucinio Teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutarimą Nr. KT6-N4/2018 institucijos pagal ministrams priskirtas valdymo sritis, vykdydamos Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2018 m. balandžio 17 d. rezoliucija Nr. S-1205 (Vyriausybės reg. Nr. 1346618), turi peržiūrėti esmines valstybei svarbaus projekto vykdymo sąlygas, kaip antai tikslas, objektas, įgyvendinimo terminai, finansavimo šaltiniai, esminiai projektų vykdytojo įsipareigojimai ir kt., kurios turi būti nurodytos pačiame Vyriausybės nutarime dėl VSP statuso suteikimo ir turi pateikti atitinkamų sprendimų projektus.

III. Informacija dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2017 m. gruodžio 20 d. pasitarimo (protokolas Nr. 56) 6 klausimo „Dėl valstybei svarbių ekonominių projektų priežiūros“ 2.2 ir 2.3 papunkčių nuostatų vykdymo

Vykdydami Vyriausybės 2017 m. gruodžio 20 d. pasitarimo (protokolas Nr. 56) 6 klausimo „Dėl valstybei svarbių ekonominių projektų priežiūros“ 2.2 ir 2.3 papunkčių reikalavimus, teikiame informaciją dėl projektų, kuriems VSP statuso reikalingumas svarstyti:

1. *Susisiekimo komunikacijų, reikalingų sunkiasvoriams ir didžiagabaričiams kroviniams vežti naujos branduolinės (atominės) elektrinės statybai, parengimo valstybinės ir vietinės reikšmės keliuose projektas maršrutu Klaipėda–Telšiai–Šiauliai–Panevėžys–Visaginas.*

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija informavo, kad Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 patvirtintoje XVII Vyriausybės programoje (toliau – LRV programa) nėra numatyta priemonių ir veiksmų, skirtų naujos branduolinės elektrinės projektui

vykdyti. LRV programos 94.9 punkte yra išdėstyta pozicija prieš branduolinių elektrinių statybą mūsų regione. Atsižvelgiant į tai, klausimai, susiję su naujos branduolinės elektrinės projekto įgyvendinimu nebuvo keliami Baltijos Ministrų Tarybos Vyresniųjų pareigūnų komiteto susitikimuose. Tad šiuo metu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. gruodžio 18 d. nutarime Nr. 1263 „Dėl komisijos elektros energijos gamybos, sinchronizacijos ir rinkos veikimo klausimams spręsti sudarymo“ numatyti veiksmai, susiję su naujos branduolinės elektrinės projekto vykdymu, iš esmės nėra įgyvendinami.

Vyriausybė 2017 m. lapkričio 29 d. pritarė Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos pakeitimo projektui (toliau – NENS projektas) ir pateikė jį svarstyti Lietuvos Respublikos Seimui. Lietuvos Respublikos Seimui pateiktame NENS projekte nėra numatyta su naujos branduolinės elektrinės projekto įgyvendinimu susijusių nuostatų ir tikslų, todėl Projektas yra neaktualus, o jo statusas galėtų būti panaikintas Lietuvos Respublikos Seimui patvirtinus NENS projektą.

2. *„Paslaugų smulkiam ir vidutiniam verslui parkas „Gariūnai“ Vilniaus mieste, Aukštųjų Panerių pramoninio rajono C zonos (Gariūnai) A ir B teritorijose“.*

Ūkio ministerija vykdydama pavedimą (Vyriausybės reg. Nr. 1165892) informuoja, kad šio VSEP baigtumas ir eiga neaiški, nes projekto vykdytojai neteikia Ūkio ministerijai informacijos apie VSP ir tebevyksta teisminių ginčų nagrinėjimai tarp Ūkio ministerijos ir VSP vykdytojų. 2017 m. lapkričio 20 d. Apeliacinis teismas priėmė sprendimą panaikinti Vilniaus miesto apylinkės teismo 2016 m. gruodžio 19 d. sprendimą ir priimti naują sprendimą – Ūkio ministerijos ieškinį tenkinti bei įpareigoti bendrovę pateikti VSP vykdymo informaciją. Šiuo metu bendrovės yra pateikusios kasacinį skundą dėl pastarojo teismo sprendimo panaikinimo. Atsiliepimą į šį skundą Ūkio ministerija pateikė 2018 m. kovo 22 d. Bylos nagrinėjimo kasacine tvarka data dar nėra paskelbta.

3. *„Nacionalinio kongresų centro LITEXPO įkūrimas“.*

Ūkio ministerija vykdydama pavedimą (Vyriausybės reg. Nr. 1165898) informuoja, kad šis Projektas nebuvo įgyvendintas pilna apimtimi ir planuotais terminais (iki 2012 metų) dėl finansinės krizės, nors projekte buvo numatytas valstybės finansavimas (per 10 mln. eurų) – dėl krizės buvo skirta tik 1 mln. eurų ir įmonė ieškojo pigesnių, paprastesnių sprendimų, kuriuos galėtų įgyvendinti savo lėšomis. Projekto turinys iš dalies pasikeitė, įgyvendinimas išsitęsė ir planuojama bus baigtas 2021–2022 m.

Litexpo valdybos nuomone, šiam Projektui reikalinga palikti valstybei svarbaus ekonominio projekto statusą iki kol aktualios apimties projektas bus visiškai įgyvendintas. Dėl šiuo metu vykstančių tyrimų, atliekamų Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos, Ūkio ministerija savo nuomonę suformuos gavusi tyrimų išvadas.

4. *„Plastikinių medžiagų gamybos centro plėtra“.*

Ūkio ministerija vykdydama pavedimą (Vyriausybės reg. Nr. 1165906) informuoja, kad UAB „Lietpak“ 2018 m. vasario 23 d. raštu Nr. 1.6-016 pateikė Ūkio ministerijai ir Vyriausybei pranešimą apie projekto įgyvendinimą. Projekto „Plastikinių medžiagų gamybos centro plėtra“ įgyvendinimo sutarties Nr. 8-510, sudarytos 2012 m. rugpjūčio 1 d. tarp Vyriausybės, atstovaujamos Ūkio ministerijos, ir UAB „Lietpak“, sąlygas ir projektinius įsipareigojimus šalys yra visiškai įvykdžiusios.

Ūkio ministerija yra parengusi ir šiuo metu derina Vyriausybės nutarimo projektą dėl VSP statuso šiam projektui panaikinimo.

5. *Vilniaus futbolo akademijos vykdomas futbolo aikštynų Vilniuje, Karklų g. 35, projektas.*

Vidaus reikalų ministerija, teikusi šį projektą pripažinti VSP, informavo, kad šį projektą įgyvendina Vilniaus miesto savivaldybė kartu su Kūno kultūros ir sporto departamentu prie Lietuvos Respublikos Vyriausybės, tačiau informacijos apie šio projekto įgyvendinimą nepateikė.

6. *Kariotiškių kadastrinės vietovės Trakų rajone, Moluvėnų kaime, ekonominis projektas (toliau – Moluvėnų VSEP).*

Ūkio ministerija, vykdydama pavedimą (Vyriausybės reg. Nr. 1346618) ir atsižvelgusi į Konstitucinio Teismo 2018 m. balandžio 12 d. nutarimą Nr. KT6-N4/2018, kuriuo pripažinta, kad Vyriausybės 2000 m. liepos 19 d. nutarimas Nr. 865 „Dėl Kariotiškių kadastrinės vietovės Trakų

rajone, Moluvėnų kaime, ekonominio projekto pripažinimo valstybinės svarbos projektu“ prieštarauja Konstitucijos 5 straipsnio 2, 3 dalims, 7 straipsnio 2 daliai, konstituciniams teisinės valstybės ir atsakingo valdymo principams, ir 2017 metais surinktą informaciją apie šį VSP, parengs Vyriausybės nutarimo dėl Vyriausybės nutarimo Nr. 865 pripažinimo netekusiu galios projektą ir suderinusi jį su suinteresuotomis institucijoms pateiks Vyriausybei.

IV. Dėl teisės aktų suderinimo pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės nustatytą valstybei svarbių projektų teisinį reguliavimą

Ūkio ministerija vykdydama pavedimą (Vyriausybės reg. Nr. 925140) informuoja, kad oficialiai kreipėsi į Lietuvos Respublikos aplinkos ministeriją (toliau – Aplinkos ministerija) ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministeriją (toliau – Žemės ūkio ministerija), prašydama skubos tvarka pagal kompetenciją išnagrinėti įstatymus, kuriuose yra nuostatų dėl projektų pripažinimo valstybei svarbiais ekonominiais projektais, ir prireikus pateikti Lietuvos Respublikos Vyriausybei tokių įstatymų pakeitimų įstatymų projektus.

Aplinkos ministerija informavo, kad Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatyme yra nuoroda į valstybei svarbiu pripažintą ekonominį ar kultūrinį projektą. Žemės ūkio ministerija informavo, kad keičiant teisės aktus, turėtų būti laikomasi teisės aktų hierarchijos, taip pat, kad teisės akto nuostatas keičianti institucija yra atsakinga už keičiamų ir galiojančių teisės aktų nuostatų tarpusavio suderinimą. Papildomai pažymėjo, kad įstatymų keitimo procesas yra ilgas ir sudėtingas, todėl siekiant vengti nuolatinio teisės aktų keitimo, minėtų įstatymų nuostatas būtų tikslinga keisti, kai bus kečiama daugiau minėto teisės akto nuostatų. Atsižvelgus į tai, kad šio pavedimo pagrindiniu vykdytoju yra Ūkio ministerija, siūloma Vyriausybės pasitarimo protokoliniu sprendimu papildomai pavesti Aplinkos ir Žemės ūkio ministerijoms rengiant jų kompetencijos Lietuvos Respublikos teritorijų planavimo įstatymo ir Lietuvos Respublikos žemės įstatymo pakeitimus kartu atlikti ir pakeitimus, kuriais būtų suderintas minėtuose įstatymuose ir Vyriausybės 2008 m. vasario 13 d. nutarime Nr. 136 nustatytas valstybei svarbių projektų teisinis reguliavimas.

PRIDEDAMA:

1. VSP, priskirtų ministerijoms pagal ministrams pavestas valdymo sritis, įgyvendinimo eigos, būklės ir rezultatų ataskaitos, 50 lapų.
2. Lietuvos Respublikos Vyriausybės pasitarimo protokoliniu sprendimu dėl šios informacijos projektas, 1 lapas.
3. VSP 2018 m. apžvalgos medžiaga – „Valstybei svarbūs projektai“, 13 lapų.

Ūkio viceministras

Marius Skuodis